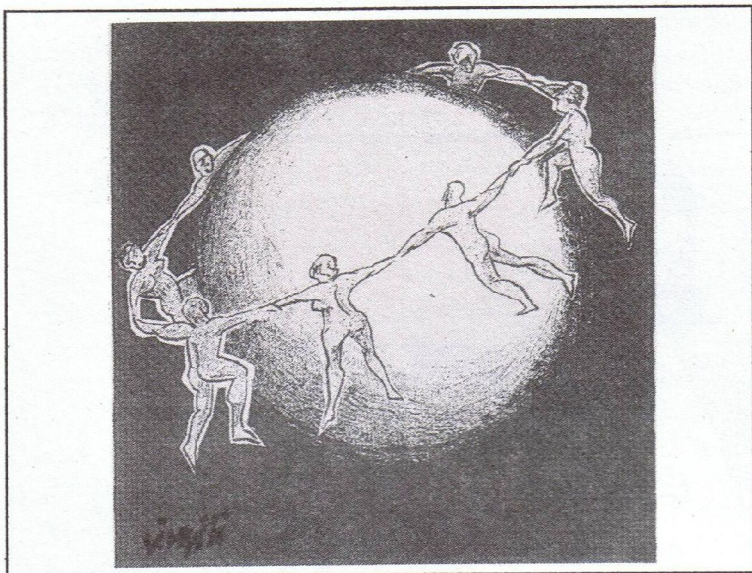

TOLERÀNCIA I DIGNITAT HUMANA

per Nel Martí

És difícil equivocar-se quan hom afirma que tothom, o quasi bé tothom, s'autodefineix com una persona tolerant. La tolerància és una d'aquelles paraules que, com la pau, la solidaritat o la comprensió, ningú negarà mai ni dirà d'ella que en renuncia. Però, a què ens referim quan afirmem que som tolerants? És desitjable la tolerància respecte de qualsevol tema o situació?

Segons l'ús comú del terme -i així també ho defineix el diccionari de Pompeu Fabra-, tolerància significa "suportar en els altres quelcom que hom desaprova, usant indulgència, no prohibint-ho o no impedit-ho".

Tolerar suposa, en tots aquests casos, actuar sense anihilació o coacció per canviar una forma de pensar o de fer amb la qual s'està en desacord. Caldria, així i tot, diferenciar dues formes de tolerància: la primera, que podríem anomenar "negativa", es basa en un "saber estar" amb allò que es valora

negativament però que es "suporta" per imperatiu de convivència; la segona, en canvi, s'"accepta" (més correcte que no es "suporta") al pròxim perquè davant la desaprovació es valora més un altre fet: la dignitat humana. La tolerància respecte del altres neix sobretot del convenciment que els altres són, veritablement, persones humanes. I com a tals, tenen una dignitat que cal respectar sempre i una intel·ligència i llibertat que els concedeix el dret a veure la veritat d'una manera diferent. Dit en els termes utilitzats per Noberto Bobbio en el seu *best seller* "Dreta i Esquerra. Raons i significats d'una distinció política": pesa més allò que es té en comú que no el que ens diferencia; pesa més la igualtat que no la desigualtat (diferència)".

La tolerància fonamentada sobre la dignitat humana possibilita el diàleg amb l'altre i la comprensió de l'altre, fins i tot permet arribar a valorar positivament (acceptar) allò que en un inici es desaprovava. Però, aleshores, ja no s'hauria de parlar de tolerància.

La dignitat humana no només és capaç de fonamentar la tolerància en la seva concepció més positiva sinó que, a més a més, és el referent clau per afirmar que la tolerància no sempre és desitjable. Les mateixes persones que s'autoafirmen tolerants estarien possiblement d'acord en què no són en cap cas "suportables", per exemple, genocidis com els de

Bòsnia o Rwanda, ni la pena de mort, ni l'assassinat, ni la fam dels desposseïts, ni tantes altres coses. L'OTAN ha demostrat la seva tolerància amb els serbis a Bòsnia i l'ONU ho ha fet amb els russos a Txetxènia. La tolerància no és bona en si mateixa; és la

dignitat humana la que la fa estimable. Molts aspectes no són "suportables" perquè ignoren aquest fet. D'açò n'hauríem de tenir plena consciència sobretot enguany, quan es compleixen els 50 anys

no s'ha de confondre tolerància amb indiferència
